

GYÜMÖLCSKERTÉSZ.

A KÖZSÉGI FAISKOLÁK HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden hónap 10.-én és 25.-én.

KIADJA A MAGYAR KIR. FÖLDMIVELÉSÜGYI MINISTER.

Szerkeszti: rudnai MOLNÁR ISTVÁN,

ministeri tanácsos, orsz. gyümölcsészeti és fatenyésztési ministeri biztos.

Előfizetési ára egész évre úgy községeknek, mint magánosoknak **ét korona**, mely a lap kiadóhivatalának: Schmidl Sándor könyvnyomdájának, Budapest, VI., Gróf Zichy Jenő-utca 3., egyszerre küldendő be. Szerkesztőség: Budapest, I. ker. Ménesi-út 45.

A m. kir. Belügyministerium 1891. évi 33,881. számú rendelete szerint e közlönyre minden község előfizetni tartozik. — A m. kir. Vallás- és közoktatásügyi Ministerium 20,899/1891. szám alatt az összes felekezeti hatóságoknak ajánlotta.

Tartalom. — Darányi Ignác jubileuma. — *Nem-hivatalos rész:* „Mátyás király“ szőlőfajta. (Képpel.) — Rovarkárok a gyümölcsészetben. — Csemege-tengerifajta. — Házikertünk virágdíszje. — Gyümölcsészeti szakosztályunk működése. — *Közhasznú kérdések és feleletek.* — *Vegyes közlemények.* — *Szerkesztői üzenetek.* — *Hirdetések.* — *Betöltendő állások és ajánkozások.*

Darányi Ignác jubileuma.

Kárpátoktól Adriáig örömmünnepe volt április 10-ikén a magyar gazdaközönségnek. Küldöttségeivel, a posta és táviró gyors szárnyain tovaröpített üdvözleteivel sereglett egybe szeretett vezéréhez, hogy köszöntse Öt ministerségének tizesztendő évfordulóján.

Az elismerés, a hála, a köszönet szavai egybeolvadtak az ékeshangú köszöntőkben e nagy napon a szeretet meleg érzésével; a szívek a jövőbe vetett reményektől duzzadva gyorsabb dobogásnak indultak, és hő fohász fakadt fel milliók ajkairól és szállt fel a Mindenható trónusa felé, hogy ezt a bölcs, ezt az igaz férfit, a gazdaközönségnek ezt az igaz barátját, a népnek, a kisembereknek ezt a szerető atyját — tartsa meg minél tovább a magyar földművelésügyi kormányzat élén és adjon Öneki továbbra is törhetetlen munkakedvet és lankadhatatlan munkabírást, hogy a szegény, az istenadta népet tovább gyámolítani ne szünjön meg, — hogy igaz magyar szíve és nagy lelke sűgallatát követve: tisztán megjelölhesse ezutánra is azt az utat, amely elvezet a boldoguláshoz, a munka édes jutalmához.

Mi — érezvén a mi kicsinységünket — nem lehetünk hivatottak arra, hogy Darányi Ignác érdemeit igazán méltathassuk, — hogy életének és tízéves áldásos kormányzásának a mezőgazdaság valamennyi ágazatára kiterjedő gondos és atyai óriási munkásságát részletezzük; de nem

is szükséges ez, mert hiszen nincsen magyar ez országban, aki ne tudná, aki ne érezné ministerünk áldásos és közhasznú működésének jótékony hatását.

Tudjuk jól, mit tett Ő a vizek szabályozásával, az erdők védelmével, az állattenyésztés nemesítésével, az állategészségüggyel, a vetőmag javításával, fák, csemeték, oltványok, szőlőveszszók szétosztásával, a szőlők újjáalakításával, a munkásügy rendezésével, telepítésekkel, parcellázásokkal, a hegyvidéki akciókkal, az üdülő- és fürdőtelepek felvirágoztatásával, a munkás- és cselédbiztosítással, a gazdasági, szőlészeti, borászati és kertészeti oktatásügy fejlesztésével, a nép számára rendezett tanfolyamokkal, népkönyvtárak adományozásával, közhasznú gazdasági könyvek, lapok, füzetek kiadásával és terjesztésével, a kísérleti ügy felvirágoztatásával, állami faiskolák állításával, a kertésztársadalmi intézmények hathatós támogatásával, kísérleti intézmények és mezőgazdasági múzeum létesítésével és ki tudná mindazt felsorolni, amit cselekedett és életre szöllített? Tudjuk jól azt is, hogy az egész mezőgazdaságot felölelő nagyszabású terveit, eszméit és intézkedéseit mellett időt tudott és tud Ő szakítani a legkisebbnek látszó dolgokra is. Meg tudja látni a kisgazdának, a munkásoknak ezernyi bajait; de meg is tudja keresni és fel tudja kutatni az orvoslás módjait és úgy tudja alkalmazni azokat, hogy magyar hazánknak a legkisebb gazdája, a legegyszerűbb földmunkása előtt is megnyiljék az út a boldogulásra. — És

ebben rejlik az Ő legnagyobb érdeme! Ebben Ő igazi sociális apostol!

Helyén való tehát, hogy széles e hazában mindenütt megdobbanjon a magyar gazdaszív, valamennyiben fellobogjon a szeretet tiszta lángja, és ne csak a szántóvető ajkairól keljen az öröm és hála szava, hanem az erdőkoszorúza bérceken, a sorvasztó kór öleléséből Ő általa felszabdult szőlővel újra ékes hegyoldalokon és a díszlő gyümölcsösök virányain, a kertek öleiben munkálkodó kertészek ajkairól is fakadjon fel a köszönet és a szeretet szava, mert az Ő élete tanítja meg legszebben nékiek: hogyan kell a haza javán munkálni és hogyan lehet a kicsiny dolgok művelésével is naggyá lenni!

Gyümölcsész-társaink, magyar kertészek! kiáltásotok hangosan velünk: „Üdv Néked mesterünk és atyánk, — Isten áldása kísérjen útaidon!”

NEM-HIVATALOS RÉSZ.

„Mátyás király“ szőlőfajta.

Marchiones × Muscat Ingranis.

(11. sz. ábrával.)

Ez új szőlőfajtam tőkéje rendkívül erős és magas növésű, lombozata sűrű, szabályos állású. Fája vastag, hosszasan ívelt; rügyei jól kialakult gúla-alakok.

Levelei nagyok, hosszan szívalakúak; két közepesen és két mélyen metszett öböllel. Vállaik közepesen nyíltak, karélyaik hosszú keskeny csúcsokban végződnek. Szövetük tömör, borszerű felülettel; éleik ritkásan és tompán fűrészeselek.

Virágzata tökéletes alkotású, sűrű bimbójú, szapora virágzású és egyenletesen termékenyülő.

Fürtje igen nagy, vállas és hosszú gúlaalakú; szerkezete laza, szára hosszú. Bogyói rendkívül nagyok, szilvanagyságúak, tojásdadok, sötét-lila színűek, erősen hamvasak. Húsuk lágy, leves, magas fokú zamattal és mézszerű édes-séggel. Páratlan nagyságánál, szépségénél és jó-ságánál fogva az összes eddig ismert fekete fajták királynéjának tartom.

Bőven terem és szeptember hónap második

felében teljesen beérik. A fürt hossza 27 centiméter, a szélessége 16 centiméter. (A csatolt 11. sz. ábrán — hely hiányában — a fürtöt meg kellett rövidíteni.)

(Kecske-mét.)

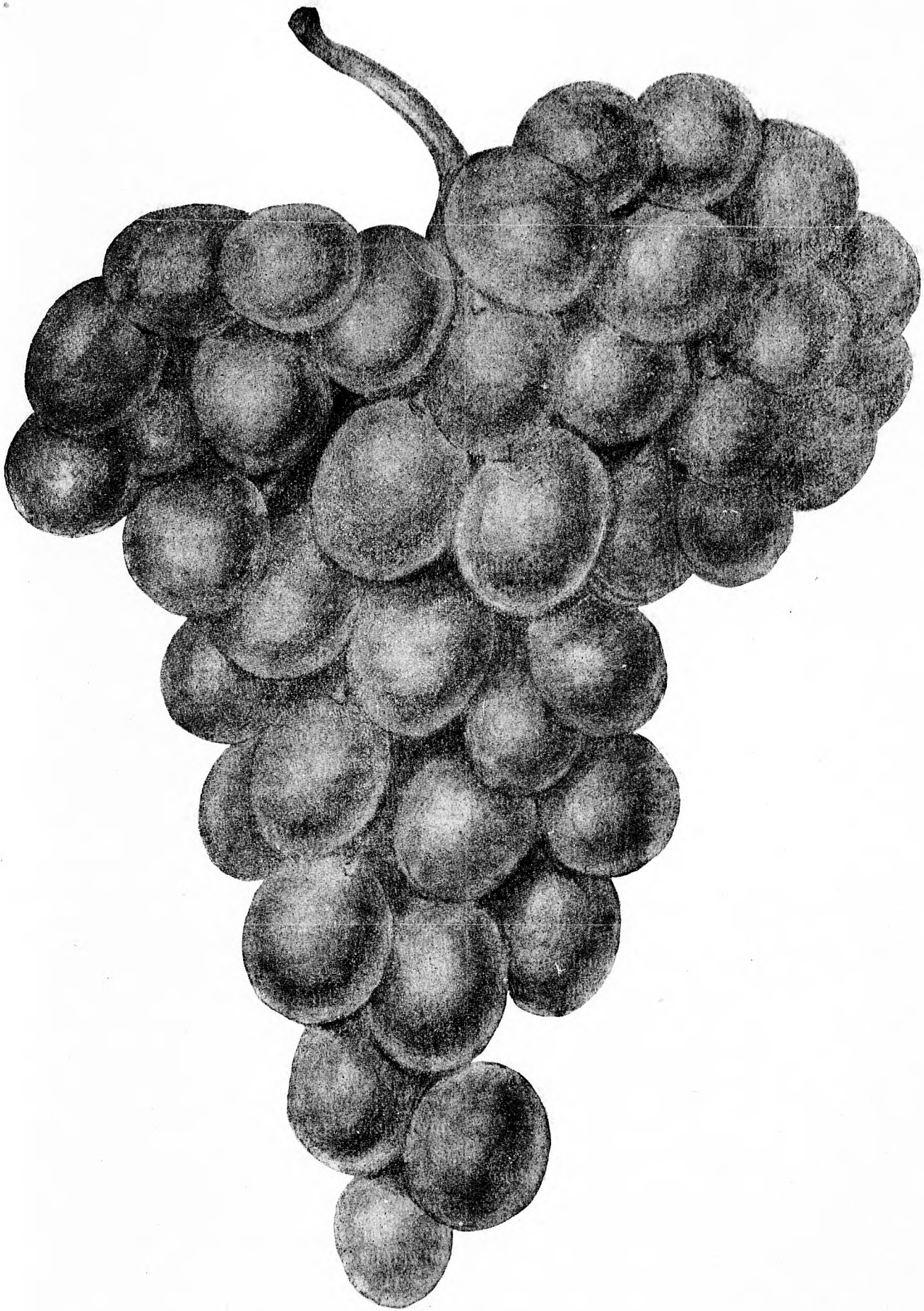
Mathiász János.

Rovarkárok a gyümölcsészetben.

Hazánk gyümölcsésze az utóbbi 10—15 év alatt oly mérvű lendületet vett, hogy e tekintetben teljes reményekkel kellene számítanunk a közel jövőben feltűntethető szép eredményre, mert ez irányú intézkedése az államnak jó akaratától áthatott és reményt keltő volt. Főleg a „Gyümölcskertész“ lap szerkesztőségétől kifejtett ügybuzgó és el nem fáradó munkásság eredménye, hogy a kertészet és kiváltképpen a gyümölcstermesztés iránt való érdeklődés hazánkban oly kiterjedt lett és oly lendületben van, hogy méltán a legjobb siker reményére jogosít fel.

Míg a közel lefolyt évszázadban — a legutolsó két évtizedet kivéve — a kertészet érdekében közremunkáló és fáradhatatlanul tevékenykedő egyének oktató szava, mint a sivatagon vándorló beduin imája, elveszett a nagy semmisségben, addig mostan a helyes intézkedések hatása folytán, az ügybuzgalom valóságos lelkesültséggé fokozódott. Mert helyes vezénylet mellett minden közkatona ből hős válhatik, míg a lanyha intézkedés lehangoltságot szül.

Vezénylő mesterünk a „Gyümölcskertész“ oktatása, fáradhatatlan buzgalma eredményezte az érdeklődést és tevékenységet. A nagy közönség nem kicsinyli a kertészet értékét a gazdaságban, lelkes hivei tevékenykednek, ásóval, kapával, veteményeznek és ültetnek. Ezrével szaporodik évről évre a kiültetett gyümölcsfáink száma és áhitattal reménykednek a közel jövőben. Lelkes barátai tollat ragadnak, tudásvágyuknak felvetett kérdésekben, eszméiknek megvitatását célzó közleményekben, tapasztalt tanítóink oktató cikkeikben mind arra törekednek, hogy eredményben előre hatolhassunk. El is jutottunk a reményig. A testőrcsapat, vezérét követve, tért hódított, — ámde az utócsapat elmaradása veszélyezteti az előnyt. Kertészetünk terén fel-fel-villan egy-egy tudományos hévtől magasra csapó lángoszlop, megvilágítva a tért, amelyen mozognunk és előre haladnunk kell. Ámde a lángoszlop elvonul és a lusta közkatona elmereng rajta, gyönyörködik a lángoszlop sziporkáiban, de dolgát

11. ábra.

hagyja vezetőinek gondjára. A gyümölcskertészetünkben erős munkával szerzett tért, a tünnyak és közömbösek tevéketlenségéért feladni nem szabad és ha a lelkesültség nem ösztönzi őket, megfélemlítéssel kell az előhaladásra biztatni. A léha katonát az ágyú dörgése felserkenti, de a hátát fenyegető schrapnel előre haladásra készíti.

Gyümölcsészetünk érdekében tett minden hasznos intézkedés iránt köznépünk közömbös és a tevékenykedők lelkes táborát is lehanyagolja a szerzett tapasztalat, midőn látja, hogy minden fáradsága, a szomszédok közömbössége miatt elszaporodott kártékony rovarok pusztítása következtében — kárba vész. Otthagya ő is fáit és az elpusztultak helye pótolatlan marad. Ily körülmények között előbb-utóbb ismét bekövetkeznék az a kor, midőn a vezénylés szava a pusztában hangzanék el.

Ágyúdörgés és a hátba vezényelt tűz kell a közömbösség felrázására!

Az öregágyú vést hirdető hangja hallik már. Miskolcra indult ki és hangzik az egész hazában. Teljesen méltánylandó Budai József tanár úrnak, „A gyümölcsészetünk legsürgősebb teendője” című cikkében való felszólamlása, midőn a mulasztásokból származott mizériák ellen feljajdul és helyesen véli, hogy ezek orvoslása csakis a szigorú pénzbírságolással érhető el. Ha ezen hátbavezenyelt kartács megtette hatását, nem lesz szükség azt megismételni, mert a nép tudatára ébred annak, hogy tenni kell, mert nemcsak maga, hanem a közérdek is megkívánja tevékenykedését.

Az eddig szokásos közhírré tételt nem találom elegendőnek a serkentésre. Célravezetőbbnek vélném, ha a gyümölcsfákat és gyümölcsöt pusztító rovarok *épp oly táblázatos ismertetésben juttatnának a nép kezébe*, mint amilyenek a sáskákat ismertető táblák. Ezeket kötelezőleg ki kellene szegezni a *községházak irodáiban*, az olvasókörökben, hogy a népnek és előljárásnak egyaránt szeme elé legyen hozva és a figyelem rátérődjék.

Ezekben, rövid ismertetés után *megjelölendő*: mikor, mily rovar és mily módon pusztítandó. Rávezenyendő: *kiknek kötelességük és mikor az ellenőrző vizsgálatot teljesíteni*; továbbá ezen megejtett ellenőrző vizsgálatok eredményét *mikor köteles a községi előljárásnak a felsőbb hatóságnak megjelenteni*.

Kivánatos, hogy az ellenőrzés a tanár úr ajánlotta módon, a csendőrségre bizatnék, mert annak az őrzártaiban sokszorosán van alkalma arról meggyőződést szerezni: hol és kinek tisztátalanok a fáik? De a pénzügyöröket még sem kívánám hivatalos jelleggel sem a kertembe bocsájtani. Hivatásával sem egyeznék, de a magyar ember véreben is maradt, hogy mert nem szerette, nem szereti most sem a fináncot.

Lényeges kérdés annak megoldása: ki legyen az, aki a rovarirtás kötelező voltának kihirdetése után, a kerteket bebarangolja, hogy meggyőződést szerezzen a rovarirtás miként történt foganatosításáról. Ily vállalkozó egyén ügybuzgalmától függ a siker és itt kötelességre való hivatkozással, vagy méltányos díjazással sem lehet biztos sikert elvárni, mert nem volt sikere eddig sem.

Célravezetőbbnek vélném, ha ily célból az ember gyarlóságát, becsvágyát, önérdetét és talán hiúságát vennék számításba, mert hát kisebb-nagyobb mérvben kiben nincs meg ezen erény, vagy éppen hiba és ebben mindenki érzékeny, de — megsimogatható.

Ily szempontból célravezetőnek vélném, ha községenként, vagy kerületenként egy-egy ügybuzgó egyén *hatóságilag neveztetnék ki, és mint tiszteletbeli hivatalnok szerepeltetnék* a közéletben. Az ambíció fokozására, bizonyos számú évi *tevékenység után, elismerő oklevéllel jutalmaztatnék*. Mert hát a napi parancsban elismerésben kitüntetett altiszt is ereszt egyet deréksziján, mert gömbölyödni érzi — önérdetét.

Erre az állásra, első sorban a községi faskola kezelők hivatottak és csak kivételesen kellene más, alkalmasabb egyén után keresni. Természetesen hivatásuk teljesítésében, támogatásban kell részesülniök a községi előljárásnak és főleg a bíró és jegyző részéről, mert hiszen ezek bórét vannak hivatva védeni, a bírság elől.

Ezen és ily módon történendő intézkedés és többszörös ellenőrzés (u. m. kertész, rovarbiztos, csendőrség, községi előljárásnak, szolgabíró) bizton eredményezne rovarkár-csökkenést, mert a hanyagok megbírságolása, a legtöbbnél tevékenység fokozódását eredményezné és csak ritkán akadna oly megrögzött, aki a megbírságolás feletti keserűségében fejszével rontson gyümölcsfáinak.

De hát szenvedne-e a gyümölcsészet kárt azzal, ha néhány nehezen hernyózható vén fakidülne gazdája bosszujából? Semmi esetre sem

lenne az számottevő és akkor is inkább vágja ki tulajdonosa haragjában, mint az esetlegesen életheléptetendő szigorú ellenőrzés következményeként a hatóság legyen kénytelen ily büntetést kiszabni és ezzel keseríteni az öreg magyart.

Előnye minden esetre meg lesz annyian is, hogy az elhanyagolt faállomány pusztultával, ezrével pusztul a hernyó is és a hanyag tulajdonos nem okozhat kárt gondosabb szomszédjának. A haragvó is meg fog békülni, látva szomszédjai termését és a kipusztított, redves, vackort termő fák helyét nemesebb fajtákkal újra beülteti. Az eredmény itt is csak nyereség lesz a gyümölcsészetre.

(Dévaványa.)

Dr. Frenyó Pál.

Csemege-tengerifajták.

A tengerit gyenge állapotában, amidőn szeimei még tejesek és édesek, bizony mindannyian szívesen fogyasztjuk. Van is ilyenkor nagy élénkség a piacokon és jókora kereslet a gyenge csöves tengeri után, mert fiatal és öreg, kicsiny és nagy, mindenki tengerit akar enni ez idő tájban. A vendéglőkben étkezők jó borralalót ígérnek a pincérnek a kilátásba helyezett gyenge tengeriért, amelyet azok állandó vendégeik számára félre is tesznek — rezerválnak, csak hogy a várható aprehenzióknak elejét vegyék. Természetesen nem mind ilyen jó és gyenge az; és bizony akárhányszor láthatni csalódott arcokat a tengeri-élvezet után. Persze arra, ami nem jó, azt mondják, hogy nem volt elég gyenge! Igen, mert kevesen tudják, hogy nem csak a gyengeségtől függ a jóság, hanem a frissében való felhasználástól és főképpen a *fajtától* is. Pedig úgy van. Azért, aki jó tengerit akar fogyasztani, annak ismernie kell a fajtákat és csak azokat választani, amelyek a csemegeként való fogyasztásra feltétlenül alkalmasak.

Aki a piacról fedezi szükségletét, az ugyan bajosan, — aki pedig a vendéglők asztalán étkezik, az meg sehogyan sem válogathat a fajtákban. Ám aki saját kertjében termeszthet tengerit, az választhat jó fajtákat is, csak ismernie kell ezeket.

A tavalyi esztendőben a budapesti m. kir. Kertészeti Tanintézet telepén és a felügyelete alá helyezett budaörsi Erzsébet-telepen nagyobb számú híres és híresztelt csemege-tengerifajtával tettek kísérletet, és így nem érdektelen, ha a velünk közölt adatok alapján a minőségre vonatkozó főbb tapasztalatokat itt közre adjuk.

Legkitünőbbeknek bizonyultak a következők: „Scheffieldi legkorábbi“, amely bámulatos szép, fehér színű, kitünő és felette édes ízű, legkorábbi fajta; továbbá a „Holmes Premo“ és a „Dieerféle First of all“.

Használható jó fajtáknak találtak: „Cosmopolit“, „Corey“, „Mazsola“, „Stowet örökzöld“, „Triumph“, „Shaker early“.

Elég jók voltak: „Június végén érő“, „Hathetes“, „Méz“.

Nem bizonyultak jóknak és így nem is ajánlhatók: „Black mexican“ (feketés-kék színű), „Evergreen Sweet“.

Besavanyításra (konzerválásra) alkalmas: „Mrs. Piele“, igen apró csöví és apró szemű fajta.

Lehet ugyan, hogy ezek a fajták más helyen természetesen nem egészen ezt az eredményt adják, de tájékozásul mégis eléggé becsesek ezek az adatok, mert a választást sokban megkönnyíthetik. Csak azt kell megjegyeznünk, hogy aki hosszabb időn át kívánja az egyik vagy a másik fajtát fogyasztani, az helyesen teszi, ha kéthetenként új vetést tesz belőle. Ily módon akár egyetlen kedvelt fajtából is az egész idényen át elláthatja magát izletes és gyenge tengerivel.

Gy. I.

Házikertünk virágdsze.

Sajnos de való, hogy hazánkban a külfölddel szemben, a villa- és házikertek virágokkal való díszítése még mindig alacsony fokon áll; pedig minden kerttulajdonosnak dicséretére válnék, ha háza környékét viszonyaihoz képest, virágzó bokrokkal, rózsákkal, vagy egyéb virágokkal díszítené.

Nemcsak a gyümölcsstermesztés, hanem a virágtenyésztés is nemesíti a lelket és emeli azt magasabb műveltségi színvonalra, úgy hogy már e szempontból is mindnyájunknak feladata a virágokat szeretni és ápolni.

Mivel e feladat csakis kellemességgel van összekötve, könnyen teljesíthető, csak egy kis akarat kell hozzá; a fáradság nem olyan nagy, hogy a gyümölcs- és konyhakerti termények mellett, ne nevelhetnénk néhány tő virágot is. E csekély fáradságnak jutalma nemcsak szép, kellemes és nemesítő, hanem még hasznohozó is lehet.

Azonban az akarat nem elég ahhoz, hogy virágokat neveljünk és ápoljunk, hanem ehhez némi szakértelem is szükséges. A következő so-

rokban szándékozom t. Olvasóinknak némi útbaigazítással segítségükre lenni.

A különböző dísznövények száma oly nagy, hogy a legtöbb ember — ha virágmag- vagy növény-árjegyzéket kap — nem tudja, hogy milyen magvat vagy növényt válasszon? Ha azután próbát tesz egyik-másik fajtaival, sokszor éppen azt választja ki, ami legkevésbé alkalmas. Ilyen körülmények közt nemcsak a siker, hanem a további virágtenyésztési kedv is el szokott maradni.

Egyik fődolog a magvak és növények, illetve a fajták helyes megválasztása.

Nézzük előbb a diszcserjéket, amelyekhez az általánosan ismert és kedvelt rózsza is tartozik. A rózsza után egyike a legszebbeknek az orgona (*Syringa vulgaris*), számtalan nemes fajtaival, amelyet éppen úgy mint a rózsát, oltással szaporítanak. Amennyiben a rózsáról már a közelmúltban volt szó, úgy itt csak a legszebb orgonafajtákat kívánom megemlíteni. Első sorban mint legszebb teltvirágúak ajánlhatók a többek közt: fehérek: Mad. Lemoine, Mad. Cas. Perrier; teltvirágú kékek: Lamarek, Mad. Jules Finger, Michel Buchner, Leon Simon; szimpla fehérek: Marie Legray, Alba grandiflora; szimpla kékek: Charles X., L. Späth emléke, Congo és még egyebek.

Nem kevésbé szép a sokféle bajnóca (*Spiraea*), amelyek közül mint legajánlatosabbat említem fel: *Spiraea cantonesis flore pleno*, *Sp. prunifolia fl. pl.*, *Sp. van Houttei*, *Sp. arguta*. Általánosan ajánlható még az úgynevezett hólabda vagy bangita = *Viburnum opulus sterile*, a jessament vagy hamis jázmin = *Philadelphus coronarius*, az aranyeső = *Laburnum vulgare*, a japáni birs = *Cydonia japonica*, a hibik = *Hibiscus syriacus*, a *Deutzia crenata* és a *Weigelia rosea*.

Az említett kis cserjegyűtemény csupán télálló, elsőrendű virágzó cserjéket tartalmaz, amelyek minden diszfaiskolában aránylag olcsó árban kaphatók.

Ezek a cserjék úgy helyezendők el, hogy — ha nagyra nőttek — a nem tetszetős tárgyakat, mint pl. kopasz falat, trágya- és földraktárakat, árnyékszéket stb. eltakarják. Ültetéskor arra kell vigyázni, hogy a magasra növeket a háttérbe, az alacsonyan maradókat pedig az előtérbe ültessük.

A cserjéken kívül igen ajánlatosak egyes dudvanemű évelőnövények. Ezek a cserjék előtt egyenként vagy csoportonként, vagy a konyha-

kertben az út mellett egy-egy sorban ültethetők. Virágukat legtöbbször hosszú száron hozzák, melyeket levágva, virágvázába vagy vízzel telt pohárba téve sokáig tartják magukat. Már ezen szempontból is ajánlhatók; különben mint feltűnő szép és különböző színekben pompázó virágok, általánosan kedveltek.

Tenyésztésük oly egyszerű, hogy úgyszólván — ha elültették — alig igényelnek gondozást, a tisztogatáson és némelykori locsoláson kívül; ősszel az elszáradt földfölötti növényrészt levágjuk és az ott maradt töre egy kevés lombot vagy trágyát dobunk, mely utóbbit tavasszal részben eltávolítunk.

A sok nem és faj közül mint leghálásabbakat, felsorolom a következőket: *Aster perennis* = évelő őszirózsa, főleg kék és fehér színben virágzik, *Campanula persicifolia* = kékvirágú harangvirág, *Anemone japonica* = ősszel virágzó szellőrózsza, *Delphinium perenne* = évelő szarkaláb gyönyörű, szép kék virágokkal. *Diclytra spectabilis* = tavasszal virágzó lakatvirág vagy vérvörös sziv csüngő rózsaszínű virágfürtökkel, *Funkia alba* és *F. coerulea*, nagylevelű, fehér vagy kék szagos virágú, az árnyékos helyet is eltűri. *Hemerocallis flava* és *H. fulva* = sárga vagy barna liliomszerű virágú, igen hálás növény, *Iris germanica* = sokféle színárnyalatban virágzó növény, *Lilium candidum* = általánosan kedvelt fehér lilium, *Lychnis calcedonica* = piros virágú égőszerelem, *Paeonia chinensis* és *P. officinalis* = nagyvirágú bazsa- vagy pünkösdi rózsza, *Papaver orientale* = nagy pirosvirágú évelő mák, *Phlox decussata* = sok színárnyalatban virágzó lángvirág, *Rudbeckia laciniata fl. pl.* teltvirágú sárga, *Tritoma uvaria* = buzogány alakú, sárga virágú növény.

A legtöbb fajt magról nevelhetné mindenki magának, mégis ajánlatosabb ezeket, már mint kész növénykéket beszerezni, annál is inkább, mivel az egész gyűjtemény a legtöbb kertészetben néhány koronáért megkapható.

Midőn az előbbieken a cserjéket és évelőnövényeket említettem, nem hagyhatom figyelmen kívül az egynyári virágokat sem. Ezek közt találjuk az igazi virágkincset, mindenféle színben, melyeknek nagy a száma, még a szagos virágúaké is. Aki virágággal nem rendelkezik, ültetheti ezeket a konyhakertben az útszélére, vagy mint egynyári növényeket, ültetheti külön ágyba is. Az egynyári kúszónövényeket pedig lugas vagy más rácsozat befuttatására nagyon jól lehet alkalmazni. Te-

nyésztésük abból áll, hogy a magvakat március hónapban, melegebb fekvésű szabadföldi ágyba, pl. egy délnek fekvő falnál, vagy pedig (ha van) egy körüldezkázott ágyba elvetjük, amelyet szükség esetén ablakkal is befedhetünk. A magvat ritkán kell vetni és a vetést állandóan nyirkosan kell tartani. Célszerű az esetleg sűrűn álló kis palántákat áttüzdelni egy más hasonló helyre, miáltal sokkal edzettebbek és erőteljesebbek lesznek és így a kiültetéskor nem szenvednek annyit, mint ha ezt nem tettük volna. Az állandó helyre való ültetés rendszeren a fagyos szentek után történik, egy szélcsendes, borult, esetleg esőutáni napon. Lehet a magvetést cserepekbe is végezni és a kikelt palántákat szaporító ládába tüzdelni.

A legajánlatosabb egynyári virággyűjteményül a következő, válogatott és nem kényes fajtákat ajánlom: *Cheiranthus annuus* = teltvirágú viola, szép és illatos virágú, *Amarantus caudatus* = farkas-farok, hosszú, sötétvörös farkas-farokszerű virágzattal, *Antirrhinum majus* gr. fl. = oroszlánszáj, *Dianthus chinensis* fl. pl. = nyári szegfű fajta. *Helianthus argyrophyllus* = ezüstlevelű napraforgó, igen szép, *Impatiens Balsamina* = ismert nebántsvirág, *Kochia trichophylla* = úgynevezett nyári cyprus, sűrű gömböket képez, *Lobelia erinus* = mint alacsonynövésűt alkalmazzuk szegélyül, *Lunaria biennis* = holdviola, kétéves növény, mely a második évben elvirágzás után érdekes termést hoz, *Mimulus tigrinus* gr. fl. = pettyes majnoc, szép alacsony növésű, *Aster chinensis* = általában ismert sokszínű őszirózsa, *Petunia hybrida* gr. fl. = nagyvirágú *Petunia*, szegélyül igen szép, *Phlox Drummondii* gr. fl. = nagyvirágú lángvirág, *Scabiosa atropurpurea* gr. fl. flore pl. = szépvirágú sikkantyú, *Tagetes patula nana* = bársonyvirág vagy büdöske, gazdagon virágzó, *Xeranthemum annuum* = legszebb szalmavirág, mely levágva, télen oly szép mint nyáron, *Zinnia elegans* fl. pl. = teltvirágú rézvirág, igen szép, *Reseda odorata* gr. fl. = nagyvirágú rezeda, legszagosabb, *Delphinium Ajacis* fl. pl. és *Delphinium consolida candelabrum* = telt és nagyvirágú sarkaláb, *Papaver somniferum* fl. pl. telt és szépvirágú kerti mák. Az utóbbi négy fajta állandó helyre vetendő, mivel az átültetést nem szereti.

Lugasok befuttatására a következők ajánlatok: *Cobaea scandens*, *Ipomea purpurea* gr. fl. (Hajnalka), *Maurandia Barclayana*, *Tropaeolum Lobbianum* = felfutó sarkantyuka. Az utóbbi és az *Ipomea* (hajnalka) állandó helyükre vethetők.

Hogy olvasóink tájékozva legyenek e téren

is, felemlítem a legajánlatosabb gumós és hagymás növényeket: *Dahlia* = Györgyike, *Canna indica*, *Gladiolus* és *Polyanthes tuberosus* = amerikai tubarózsa stb.

Mivel ezek közül telünket a szabadban egysem birja ki, ennél fogva az első őszi fagy után kiszedjük és fagymentes száraz helyen telettettjük és tavasszal újra kiültetjük. *Rüde Károly.*

Gyümölcsészeti szakosztályunk működése.

Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület legtevékenyebb szakosztálya: a gyümölcsészeti, f. é. április hónap 9.-én d. u. 4 órára kitűzött rendes havi gyűlésében igen fontos tárgy felett kezdte meg a tanácskozást.

Ezen a gyűlésen került ugyanis napirendre *Kakass* Kálmán elnöklése és *Angyal* Dezső előadói közreműködése mellett, — nagyszámú érdeklődő budapesti és vidéki tag jelenlétében, — lapunk jeles munkatársának *Korponay* Kornél feketefalusi birtokosnak nagybecsű tanulmánya „Gyümölcsfáink értékebecslése” címen.

Korponay Kornél, miután a gyümölcsfák értékebecslésének különösen a vitás és peres esetekben a bíróság szempontjából való nagy fontosságát és másrészt az eljárásnak bizonytalan voltát és a szakértői véleményeknek e bizonytalanságból következő óriási eltéréseit részletesen megvilágította, rendszeres ismertetés és bírálat tárgyává tette a máig javaslatba hozott és leginkább figyelemre méltó becslési eljárásokat és kivált a németek eljárásait (*Dochnahl*, *Lucas E.*, *Fröhlich*, *Bissmann*, *Garcke*, *Stadmann*, *Christ* és *Junge*, *Janson* és mások módszereit). Azután előadta azokat az elveket, amelyek alapján ő a becsléseket legbiztosabban és legigazságosabban végrehajthatóknak véli; kijelentvén, hogy szükségét látja annak, miszerint a becslési eljárás részletes kidolgozása előtt országszerte és minél nagyobb számban összegyűjtessenek mindazok a megbízható adatok, amelyek részint a különböző gyümölcsnemek átlagterméseinek, részint pedig a fák életkorának felbecsülésére vonatkoznak; mert ezen beszerzett és összegyűjtött nagyszámú adatok alapján ohajtáná ő a tervezett becslési táblázatokat összeállítani.

A nagy tetszéssel találkozott gondos tanulmány fölött kifejlődött eszmecsereben leginkább résztvettek: *Kodolányi* Antal, aki az előadás igen becses anyagát a hozzáértő gyümölcsészek számára sokszorosíttatni javasolja, hogy annak szakszerű és részletes tanulmányozása és az ez alapon alkotott egyes vélemények beszerzése ilyképpen megkönnyíttessék és lehetővé tétessék. *Révész* István saját becslési eljárását ismerteti, amely szerint a becslések alkalmával egyebek közt figyelembe veendőnek tartja azt is, hogy

a becslés minő célból történik; továbbá közli azt, hogy a fákról várható terméseredményt hogyan lehet kipuhatolni, aminek alapján — a fa állapotát, a hely szeles voltát és egyéb sajátos körülményeket mérlegelve — a piaci árak tekintetbe vételével úgy igyekeznek megállapítani a várható átlag termés és tiszta jövedelem értékét, hogy azt az indokoltnak látszó, de általában a német szerzőktől ajánlottól magasabb kamatláb szerint tőkésítve, a fa értékét ekképpen kiszámíthassa. Ő is rendkívül fontosnak tartja a termésadatok gyűjtését, mert az eljárás legbiztosabb alapja csak ez lehet. Forster Géza (Újvidék) az eljárásnak minél egyszerűbbé tételét és minél könnyebben átérthető, egyszerű és világos elvekre való fektetését óhajtja és különösen a törpe és alakított fák várható átlagos életkorának megállapítását kéri, amire nézve ma meglehetősen bizonytalanságban vagyunk. Pecz Armin szintén egyszerű elvek alkalmazását óhajtja és a dolgozat sokszorosítását javasolja, hogy az a hozzáértőktől alaposan tanulmányozható legyen. Angyal Dezső nemcsak a gyümölcsfajtákat, de még a gyümölcsnemeket sem venné irányadóul a követendő elvek felállításánál, mert a termésmennyiség és a várható tiszta haszon rendkívül sok sajátos körülménytől függ, amennyiben pl. egy vackort termő fa jövedelme esetleg nagyobb lehet, mint egy kálvil-faé. Egyszerű elvek elfogadását óhajtja. A becslési eljárások alkalmával a termésmennyiség kipuhatolása végett egyik részről javasolt kérdézősködések — mint megbízhatatlan eredményűeket mellőzendőnek tartja és kéri, hogy a végleges megállapodás előtt azok véleményei kéressenek ki, akik becsléssel foglalkozni szoktak. Az eszmecsere alapján: Kakass Kálmán elnök nagy elismeréssel nyilatkozik Korpónay tagtárs igen érdemes és épp oly fáradságos mint gondos munkálatáról, azért a szakosztály nevében köszönetet mond, egyben pedig határozatilag kimondja, hogy a szakosztály, ha a felkérendő vélemények beérkeztek, e fontos és szép kérdéssel az egyik őszi, talán az októberi gyűlésen újból és pedig részletesen foglalkozni óhajt.

A gyűlés további folyamában Forster Géza (Újvidék) a karbolineum-ügyet teszi szóvá, rámutatván arra, hogy a karbolineumok annyira változó és bizonytalan összetételűek és e szerint egyenlőtlen hatásúak is, hogy azok alkalmazhatósága és értéke tekintetében igen nehéz tájékozódni; a karbolineum-gyárosoktól ajánlott permetezők pedig idehaza nem készülnek és úgy a jó karbolineum valamint a permetezők végett a külföldre vagyunk utalva.

Győry István dr. és Jablowski József szakszerű hozzászólásai után a szakosztály a maga részéről a f. évben nagy arányokban megindult karbolineumos kísérletek eredményeit bevárni óhajtja és azokhoz képest igyekszik odahatni, hogy megfelelő készítmények és eszközök beszerzése nálunk is megkönnyíthessék és biztosíthassék.

Angyal Dezső előadó szóvá tette egyik lapnak („Szövetkezés”) ama közlését, amely szerint a vasúti állomásokon szokásos gyümölcs-elárúsítás jogát 1—2 vállalkozó kibérelte volna. Ezt, mint a kisemberek, illetve kisárúsok érdekeit erősen érintő ügyet a szakosztály figyelmébe ajánlja, amit a szakosztály teljes mértékben méltányolván, a titkárt megbizsa a szükséges adatok beszerzésével és a netán mutakozó sürgősség esetére az elnökséget a további lépések megtételével megbizsa, illetőleg ez irányban felkéri.

A legközelebbi gyűlésre: május 14. d. u. 4 órára kitűzetik a Magyar Élelmiszerszállító R.-Társaság budapesti hűtőház-telepének megtekintése, olyképpen, hogy a résztvenni kívánók az Orsz. Magy. Kertészeti Egyesület helyiségében (IV., Koronaherceg-u. 16. sz.) 1/2 4 órára gyűlekeznek össze, ahonnan együttesen indulnak a telep megtekintésére.

Gy. I.

Közhasznú kérdések és feleletek.

21. Kérdés. Kertemben dolgozó egyik munkásom a rovarok és egyéb fa-ellenség pusztítására tett többféle intézkedésemet megmosolyogva, úgy nyilatkozott, hogy ők ha rovart látnak a fán, odavisznek egy bögre petróleumot és ujjukat belemártva, minden ágra egy pár cöppet kennek abból és így az ellenségek jobban elpusztulnak, mint a mi könyvből szedett tudományunktól. Vajjon a tiszta petróleum nem veszélyezteti-e a fa életét?

(Csillaghegy.)

Sz. L.

21. Felelet. **Petróleum mint rovarirtó szer.** A petróleum alkalmazása és haszna rovarpusztításra nem mai keletű dolog és éppen a megmosolygott könyvek tanítják: hogyan kell azt petróleum-emulzió alakjában rovarirtásra alkalmazni. Evégett 10 deka összeaprított mosószappan 1 liternyi vízzel felforrallandó és ha a szappan felfoldódott, a tűztől elvéve, 2 liternyi petróleummal még melegen alaposan és tartósan összezurbandó, legcélszerűbben a hidronett-nevű soklyukú kézi (növényházi) permetezővel, amelybe ismételtén felszivattjuk és visszafecskendezzük; ha egyenmő sűrű tömeggé lett, 15—20 annyi vízzel feleresztve lehet permetezés útján felhasználni, puhatestű rovarok (levéltervek, hernyók, vértetű) irtására. A higitatlan petróleum se ártalmas, ha belőle keveset, pl. a vértetves helyekre kennek, de ha a fa kérgét mindenütt bekennék vele, a fának erős ártalmára lehet, sőt azt ki is pusztíthatja. A petróleum-emulzióhoz hasonlatos módon lehet a petróleum magasabb forráspontú olajszerű részéből, az u. n. kenő-olajból is védekező szert készíteni. Most legújabbán pedig — úgy látszik — mindezeket helyettesítheti a vízben oldható gyümölcsfa-karbolineum, amelyet a fák nyugalmi időszakában 10%-os, lombos állapotában pedig 1/2%-os oldatban permetezés útján célszerűen lehet alkalmazni a legtöbb rovarellenség elpusztítására.

titására (a 10%-ostól a régi kéreg is lehámlik és a paizstetvek is elpusztulnak), sőt egyes gomba-betegségek irtására is.

A munkásnak tehát alapjában volt némi igaza, de az alkalmazási módja nem megfelelő.

Gy.

22. *Kérdés.* Mi lehet az oka, hogy a diófa gyümölcseit nem bírja megérlelni, sőt azok fél-nagyságban elfeketedve lehullanak? Mivel lehetne a különben kövér és egészséges fát megvédelmezni?

(Szokolya.)

V. J.

22. *Felelet.* **Dió-gyümölcs elfeketedése és lehullása.** A diófák gyümölcseinek héján többféle élősködő gomba szokott megjelenni, melyek között legártalmasabb és egyszersmind a leggyakoribb a *Marssonina Juglandis Sacc.* (*Gloeosporium Juglandis Lib.*) A dió zöld burkát néha olyan mértékben lepik el e foltok, hogy a gyümölcsök fejlődésükben visszamaradnak, a burok tőle összevissza repedezik, elnyomorodik, sőt olykor miatta egészen tönkre is megy. Főként fiatalabb diófákon tesz ez a betegség nagyobb károkat. Védekezés céljából bordeaux-i folyadékkal kell ellene permetezni; még pedig leglényegesebb az első permetezés, kora tavasszal, rügyszakadás előtt 1—2 %-os folyadékkal; másodsor közvetlenül az elvirágzás után kell permetezni 1 %-os folyadékkal. Ügyeljünk ekkor arra, hogy a folyadék egészen közömbösített legyen, mert különben leperzseli a zsenge levézetet; harmadszor július végén vagy augusztus elején permetezzünk. Sch.

Vegyes közlemények.

(Gy.) **Méhészeti tanfolyamok.** A m. kir. földmívelésügyi minister rendelete folytán a gödöllői állami méhészeti gazdaságban az 1908.-ik év folyamán hat időszakos tanfolyam fog tartatni a következő beosztás mellett: május 4.—24.-ig földmívelés-kisgazdák, június 1.—14.-ig erdőőrök, június 16.—28.-ig lelkészek, július 2.—22.-ig és július 25.-től augusztus 15.-ig néptanítók, végre augusztus 18.—31.-ig nők számára. Céljuk ezen tanfolyamoknak, hogy az azokon résztvevők a méh-tenyésztés elméleti és gyakorlati ismereteit elsajátítsák, valamint hogy a méhkaptáraknak és méhészeti segédeszközöknek házilag való elkészítését is megtanulják. Minden tanfolyam hallgatói annak tartama alatt teljes ellátásban díjtalanul részeseülnek és ezenkívül azok részére, akik pályázati kérvényükben szorult anyagi helyzetüket igazolják és a m. kir. államvasutaknak a távolsági forgalom 7—16. vonalszakaszai között lévő valamelyik állomásáról jönnek, a személy- és vegyesvonatok III.-ik kocsisosztályában érvényes félárú menetjegy váltására jogosító igazolványt küldetik, amelynek ára a visszaútazás költségeivel együtt a tanfolyamról való elútatáskor fog megtéríttetni. Minden egyes tanfolyamra 20—20 hallgató véte-

lik fel. A pályázni szándékozók felhívatnak, hogy egykoronás bélyegjeggyel ellátott folyamodványukat, amelyben a foglalkozásuknak megfelelő tanfolyamra való felvételüket kérelmezik, a m. kir. földmívelésügyi ministerhez címezve, fölöttes hatóságuk útján, a földművesek és más foglalkozásúak pedig községük előljáróságának ajánlásával ellátva az illető tanfolyam kezdete előtt legalább egy hónappal előbb nyujtsák be.

(Sch.) **Védekezés az őszibarackfák levél-fodrosodása ellen.** Gyümölcstenyésztők előtt eléggé ismeretes az őszibarackfák eme veszedelmes betegsége, amelyet tudvalevőleg az *Exoascus deformans Berk.* nevű élősködő gomba okoz, kivált páratelt levegővel rendelkező fekvésekben. Az ellene való védekezés céljából első sorban szükséges, hogy a fodros levelet hordozó hajtásokat 1—2 alattuk levő ép levéllel együtt lenyessük és azokat jó ásonyomnyira a földbe ássuk avagy eltüzeljük. Hetek múltán a vesszők újból kihajtanak, még pedig a betegségnek minden nyoma nélkül. Mivel a gombának micéliuma a fatest lágyabb, nedvdúsabb részeiben áttelel és a következő tenyészeti időszak elején a fakadó levélrügyekbe hatol, nagyon természetes, hogy az első eljárás után a betegség tökéletes leküzdése nem várható. A következő esztendőben tehát a betegség rendszerint újból várható, ámbár tetemesen csekélyebb fokban. Bizonyos azonban, hogy 3—4 évi rendszeres védekezés után az őszibarackfákról a betegség eltávolítható. Igaz, hogy beteg fáról való újból fertőzés veszélye ekképpen nincsen kizárva; de tekintetbe veendő, hogy a tömeges levélfodrosodás jelenléte legtöbbször nem a közvetlen fertőzés egyenes következménye gyanánt nyilvánul, hanem a már húzamosabb idő óta elhanyagolt beteg fák előrehaladt fertőzésének az eredményeként tekintendő. A szomszédból való fertőzések megakadályozása végett szükséges a fáknek bordeaux-i folyadékkal való permetezése, ezt azonban csak levélfakadás előtt szabad alkalmazni, mert a kileveledés időszakában a permetezés a levelek érzékenysége miatt ártalmassá válhatik. A leveleknek kénviraggal való beporzása az *Exoascus* gombán kívül a lisztharmat-betegség (*Sphaerotheca pannosa*) ellen is hatásos egyszerre. A levéltetvek, mint a gombafertőzéseknek előmozdítói, gondosan irtandók.

(Gy.) **Szőlőterületünk növekedése.** Szőlőterületünk növekedéséről a m. kir. földmívelésügyi minister hivatalos kimutatása („Magyarország földmívelésügye az 1906. évben.”) igen érdekes adatokat közöl. Kitűnik ezekből, hogy 1902—1906-ig terjedő öt esztendő alatt a szőlőterület a Magyar birodalom dráváninnyi részében 42.612 hektárral növekedett és 269.659 hektárra emelkedett; ugyanez idő alatt a drávántúli részeken 6.690 hektár volt a gyarapodás és az összes szőlőterület 43.607 hektárt tett ki. Ezek szerint az egész Magyar birodalom területén az összes szőlőterület 1906. végén 313.266 hektárt foglalt el. A szőlő-

a becslés minő célból történik; továbbá közli azt, hogy a fákról várható terméseredményt hogyan lehet kipuhatolni, aminek alapján — a fa állapotát, a hely szeles voltát és egyéb sajátos körülményeket mérlegelve — a piaci árak tekintetbe vételével úgy igyekszik megállapítani a várható átlag termés és tiszta jövedelem értékét, hogy azt az indokoltnak látszó, de általában a német szerzőktől ajánlottól magasabb kamatláb szerinti tőkésítve, a fa értékét ekképpen kiszámíthassa. Ő is rendkívül fontosnak tartja a termésadatok gyűjtését, mert az eljárás legbiztosabb alapja csak ez lehet. Forster Géza (Újvidék) az eljárásnak minél egyszerűbbé tételét és minél könnyebben átérthető, egyszerű és világos elvekre való fektetését óhajtja és különösen a törpe és alakított fák várható átlagos életkorának megállapítását kéri, amire nézve ma meglehetősen bizonytalanságban vagyunk. Pecz Armin szintén egyszerű elvek alkalmazását óhajtja és a dolgozat sokszorosítását javasolja, hogy az a hozzáértőktől alaposan tanulmányozható legyen. Angyal Dezső nemcsak a gyümölcsfajtaikat, de még a gyümölcsnemeket sem venné irányadóul a követendő elvek felállításánál, mert a termésmennyiség és a várható tiszta haszon rendkívül sok sajátos körülménytől függ, amennyiben pl. egy vackort termő fa jövedelme esetleg nagyobb lehet, mint egy kálvil-faé. Egyszerű elvek elfogadását óhajtja. A becslési eljárások alkalmával a termésmennyiség kipuhatolása végett egyik részről javasolt kérdezősködéseket — mint megbízhatatlan eredményűeket mellőzendőnek tartja és kéri, hogy a végleges megállapodás előtt azok véleményei kéressenek ki, akik becsléssel foglalkozni szoktak. Az eszmecsere alapján: K a k a s s Kálmán elnök nagy elismeréssel nyilatkozik K o r p o n a y tagtárs igen érdemes és épp oly fáradságos mint gondos munkálatáról, azért a szakosztály nevében köszönetet mond, egyben pedig határozatilag kimondja, hogy a szakosztály, ha a felkérendő vélemények beérkeztek, e fontos és szép kérdéssel az egyik őszi, talán az októberi gyűlésen újból és pedig részletesen foglalkozni óhajt.

A gyűlés további folyamában Forster Géza (Újvidék) a karbolineum-ügyet teszi szóvá, rámutatván arra, hogy a karbolineumok annyira változó és bizonytalan összetételűek és e szerint egyenlőtlen hatásúak is, hogy azok alkalmazhatósága és értéke tekintetében igen nehéz tájékozódni; a karbolineum-gyárosoktól ajánlott permetezők pedig idehaza nem készülnek és úgy a jó karbolineum valamint a permetezők végett a külföldre vagyunk utálva.

G y ő r y István dr. és J a b l o n o w s k i József szakszerű hozzászólásai után a szakosztály a maga részéről a f. évben nagy arányokban megindult karbolineumos kísérletek eredményeit bevárni óhajtja és azokhoz képest igyekszik odahatni, hogy megfelelő készítmények és eszközök beszerzése nálunk is megkönnyíthessék és biztosíthassék.

Angyal Dezső előadó szavát tette egyik lapnak („Szövetkezés“) ama közlését, amely szerint a vasúti állomásokon szokásos gyümölcs-elárúsítás jogát 1—2 vállalkozó kibérelte volna. Ezt, mint a kisemberek, illetve kisárúsok érdekeit erősen érintő ügyet a szakosztály figyelmébe ajánlja, amit a szakosztály teljes mértékben méltányolván, a titkárt megbizsa a szükséges adatok beszerzésével és a netán mutatkozó sürgősség esetére az elnökséget a további lépések megtételével megbizsa, illetőleg ez irányban felkéri.

A legközelebbi gyűlésre: május 14. d. u. 4 órára kitűzetik a Magyar Elelmiszerszállító R.-Társaság budapesti hűtőház-telepének megtekintése, olyképpen, hogy a résztvenni kívánók az Orsz. Magy. Kertészeti Egyesület helyiségében (IV., Koronaherceg-u. 16. sz.) 1/2 4 órára gyűlekeznek össze, ahonnan együttesen indulnak a telep megtekintésére.

Gy. I.

Közhasznú kérdések és feleletek.

21. Kérdés. Kertemben dolgozó egyik munkásom a rovarok és egyéb fa-ellenség pusztítására tett többféle intézkedésemet megmosolyogva, úgy nyilatkozott, hogy ők ha rovart látnak a fán, odavisznek egy bögre petróleumot és ujjukat belemártva, minden ágra egy pár cseppet kennek abból és így az ellenségek jobban elpusztulnak, mint a mi könyvből szedett tudományunktól. Vajjon a tiszta petróleum nem veszélyezteti-e a fa életét?

(Csillaghegy.)

Sz. L.

21. Felelet. **Petróleum mint rovarirtó szer.** A petróleum alkalmazása és haszna rovarpusztításra nem mai keletű dolog és éppen a megmosolygott könyvek tanítják: hogyan kell azt petróleum-emulzió alakjában rovarirtásra alkalmazni. Evégett 10 deka összeaprított mosószáppal 1 liternyi vízzel felforrallandó és ha a szappan feloldódott, a tűztől elvéve, 2 liternyi petróleummal még melegen alaposan és tartósan összezurbandó, legcélszerűbben a hidronett-nevű soklyukú kézi (növényházi) permetezővel, amelybe ismételtén felszivattjuk és visszafecskendezzük; ha egyenmő sűrű tömeggé lett, 15—20 annyi vízzel feleresztve lehet permetezés útján felhasználni, puhatestű rovarok (levéltetvek, hernyók, vértetű) irtására. A hígítatlan petróleum se ártalmas, ha belőle keveset, pl. a vértetves helyekre kennek, de ha a fa kérgét mindenütt bekennék vele, a fának erős ártalmára lehet, sőt azt ki is pusztíthatja. A petróleum-emulzióhoz hasonló módon lehet a petróleum magasabb forráspontú olajszerű részéből, az u. n. kenő-olajból is védekező szert készíteni. Most legújabbán pedig — úgy látszik — mindezeket helyettesítheti a vízben oldható gyümölcsfa-karbolineum, amelyet a fák nyugalmi időszakában 10%-os, lombos állapotában pedig 1/2%-os oldatban permetezés útján célszerűen lehet alkalmazni a legtöbb rovarellenség elpusztítására.

títására (a 10%-ostól a régi kéreg is lehámlik és a paizstetvek is elpusztulnak), sőt egyes gomba-betegségek irtására is.

A munkásnak tehát alapján volt némi igazsága, de az alkalmazási módja nem megfelelő. Gy.

22. Kérdés. Mi lehet az oka, hogy a diófa gyümölcseit nem bírja megérlelni, sőt azok fél-nagyságban elfeketedve lehullanak? Mivel lehetne a különben kövér és egészséges fát megvédelmezni?

(Szokolya.)

V. J.

22. Felelet. **Dió-gyümölcs elfeketedése és le-hullása.** A diófák gyümölcseinek héján többféle élősködő gomba szokott megjelenni, melyek között legártalmasabb és egyszersmind a leggyakoribb a *Marssonia Juglandis* Sacc. (*Gloeosporium Juglandis* Lib.) A dió zöld burkát néha olyan mértékben lepik el e foltok, hogy a gyümölcsök fejlődésükben visszamaradnak, a burok tőle összevissza repedezik, elnyomorodik, sőt olykor miatta egészen tönkre is megy. Főként fiatalabb diófákon tesz ez a betegség nagyobb károkat. Védekezés céljából bordeaux-i folyadékkal kell ellene permetezni; még pedig leglényegesebb az első permetezés, kora tavasszal, rügyfakadás előtt 1—2 %-os folyadékkal; másodszer közvetlenül az elvirágzás után kell permetezni 1%-os folyadékkal. Ügyeljünk ekkor arra, hogy a folyadék egészen közömbösített legyen, mert különben leperzseli a zsenge levézetet; harmadszer július végén vagy augusztus elején permetezzünk. Sch.

Vegyes közlemények.

(Gy.) **Méhészeti tanfolyamok.** A m. kir. földmívelésügyi minster rendelete folytán a gödöllői állami méhészeti gazdaságban az 1908.-ik év folyamán hat időszakos tanfolyam fog tartatni a következő beosztás mellett: május 4.—24.-ig földmíves-kisgazdák, június 1.—14.-ig erdőőrök, június 16.—28.-ig lelkészek, július 2.—22.-ig és július 25.-től augusztus 15.-ig néptanítók, végre augusztus 18.—31.-ig nők számára. Céljuk ezen tanfolyamoknak, hogy az azokon résztvevők a méh-tenyésztés elméleti és gyakorlati ismereteit elsajátítsák, valamint hogy a méhkaptáraknak és méhészeti segédeszközöknek házilag való elkészítését is megtanulják. Minden tanfolyam hallgatói annak tartama alatt teljes ellátásban díjtalanul részesülnek és ezenkívül azok részére, akik pályázati kérvényükben szorult anyagi helyzetüket igazolják és a m. kir. államvasutaknak a távolsági forgalom 7—16. vonalszakaszai között lévő valamelyik állomásáról jönnek, a személy- és vegyesvonatok III.-ik kocsiosztályában érvényes félárú menetjegy váltására jogosító igazolványt küldetik, amelynek ára a visszaútazás költségeivel együtt a tanfolyamról való elutazáskor fog megtéríttetni. Minden egyes tanfolyamra 20—20 hallgató véte-

lik fel. A pályázni szándékozók felhívatnak, hogy egykoronás bélyegjeggyel ellátott folyamodványukat, amelyben a foglalkozásuknak megfelelő tanfolyamra való felvételüket kérelmezik, a m. kir. földmívelésügyi minsterhez címezve, fölöttes hatóságuk útján, a földművesek és más foglalkozásúak pedig községük előljáróságának ajánlásával ellátva az illető tanfolyam kezdete előtt legalább egy hónappal előbb nyujtsák be.

(Sch.) **Védekezés az őszibarackfák levél-fodrosodása ellen.** Gyümölcsstenyésztők előtt eléggé ismeretes az őszibarackfák eme veszedelmes betegsége, amelyet tudvalevőleg az *Exoascus deformans* Berk. nevű élősködő gomba okoz, kivált páratelt levegővel rendelkező fekvésekben. Az ellene való védekezés céljából első sorban szükséges, hogy a fodros levelet hordozó hajtásokat 1—2 alattuk levő ép levéllel együtt lenyessük és azokat jó ásonyomnyira a földbe ássuk avagy eltüzeljük. Hetek múltán a vesszők újból kihajtanak, még pedig a betegségnek minden nyoma nélkül. Mivel a gombának micéliuma a fatest lágyabb, nedvdúsabb részeiben áttelel és a következő tenyésztési időszak elején a fakadó levélrügyekbe hatol, nagyon természetes, hogy az első eljárás után a betegség tökéletes leküzdése nem várható. A következő esztendőben tehát a betegség rendszerint újból várható, ámbar tetemesen csekélyebb fokban. Bizonyos azonban, hogy 3—4 évi rendszeres védekezés után az őszibarackfákról a betegség eltávolítható. Igaz, hogy beteg fáról való újból fertőzés veszélye ekképpen nincsen kizárva; de tekintetbe veendő, hogy a tömeges levél-fodrosodás jelenléte legtöbbször nem a közvetlen fertőzés egyenes következménye gyanánt nyilvánul, hanem a már húzamosabb idő óta elhanyagolt beteg fák előrehaladt fertőzésének az eredményeként tekintendő. A szomszédból való fertőzések megakadályozása végett szükséges a fáknak bordeaux-i folyadékkal való permetezése, ezt azonban csak levél-fakadás előtt szabad alkalmazni, mert a kilevelés időszakában a permetezés a levelek érzékenysége miatt ártalmassá válhatik. A leveleknek kénvirággal való beporzása az *Exoascus* gombán kívül a lisztharmat-betegség (*Sphaerotheca pan-nosa*) ellen is hatásos egyszerre. A levéltetvek, mint a gombafertőzéseknek előmozdítói, gondosan irtandók.

(Gy.) **Szőlőterületünk növekedése.** Szőlőterületünk növekedéséről a m. kir. földmívelésügyi minster hivatalos kimutatása („Magyarország földmívelésügye az 1906. évben.”) igen érdekes adatokat közöl. Kitűnik ezekből, hogy 1902—1906-ig terjedő öt esztendő alatt a szőlőterület a Magyar birodalom drávaninenni részében 42.612 hektárral növekedett és 269.659 hektárra emelkedett; ugyanez idő alatt a drávántúli részekben 6.690 hektár volt a gyarapodás és az összes szőlőterület 43.607 hektárt tett ki. Ezek szerint az egész Magyar birodalom területén az összes szőlőterület 1906. végén 313.266 hektárt foglalt el. A szőlő-

terület növekedése legnagyobb a Duna-Tisza közén, azután a Tisza-Maros szögén, sokkal kisebb arányú a Duna balpartján és a Tisza jobbpartján; a Királyhágón túl pedig a filloxera-pusztítás következtében tetemesen csökkent. (Magában 1906-ban 670 hektárral.) Az összes szőlőterületből a szoros értelemben vett Magyarországon immunis talajon van 111.182 hektár (41.2%), nem-immunis hegyi talajú 117.533 hektár (43.6%); ennek valamivel több mint fele amerikai alanyú), nem immunis sík talajú 40.944 hektár (15.2%); ennek felénél kevesebb az amerikai alanyú); a drávántúli társországokban csupa nem immunis szőlő van, amelyeknek 54.2%-a amerikai alanyú ültetvény. Filloxera-lepett szőlő a Dráván innen 32.558, a Dráván túl 5.741 hektár van.

Szerkesztői üzenetek.

B. A. Makó. A közönséges szivattyús háti permetezők nem adnak oly finom permeteget, mint a sűrített levegő-nyomásúak: az u. n. önműködő permetezők, amely utóbbiak sokkal erősebb sugárt képesek létesíteni. Éppen ezért magas gyümölcsfák permetezésére ez utóbbiak célszerűbbek. Ilyen pl. a Mayfarth-féle „Syphonia“-permetező (Ph. Mayfarth, Wien, II. Taborstrasse 71.), kellő hosszú toldalék-csővel, továbbá a Holder-féle „Baumspritze“, amelyből a háti permetező (10- és 22-literes) 4-méteres bambusz-rúdhoz húzott könnyű toldalékcsővel, a taligára szerelt (Fahrbare Baumspritze) 40- és 70-literes permetező pedig 5-méteres bambusz-rúdas csővel van el látva és ez utóbbinak szivattyúja lábbal hajtható. Ez utóbbi cég címe: Gebr. Holder, Maschinenfabrik, Metzingen (Württemberg). Egyébiránt ilyen vagy hasonló rendszerű önműködő háti permetezőt a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“ (Budapest, V., Alkotmány-u. 31. sz.) is készített és árul. Képes árjegyzéket szívesen küld.

V. I. Szolnok. A címváltoztatás csak az esetben lehetséges, ha ezt a községi előjáróság kéri a kiadói hivataltól. Tehát az előjárásnál tessék lépéseket tenni.

K. J. Nagy Dobos. Mutatványszám ment.

I. T. dr., Szatmárnémeti. Budapest, IV., Városház-u. 4. sz. alatt a Straub U. festékküldet tartak táron Schacht-féle vízben oldható karbolineumokat. Tudomásunk szerint ezek is teljesen megbízható készítmények. Egyébiránt tessék a németországi cégektől is (f. é. 5-ik számunk idevágó közleménye szerint) hozatni 5—5 kilós küldeményt és amelyik legjobban beválik, azt alkalmazni.

G. K. Szobránc. A thanaton a nagy dohánytözsdekben kapható. Védelmet nyújt a puhatestű rovarok, főképpen a levéltetvek ellen, 40-szeres hígításban. A hernyók ellen alkalmazni szintén jó sikerrrel lehet, de kissé költséges. A hernyót legjobb a fészkek leszedésével pusztítani. 1/2%-os karbolineumos permetezés is nyújt állítólag ellenük védelmet.

T. A. Budapest. Az a bizonyos faeper-növény izetlen, semmit sem érő gyümölcsöket terem; már jó ideje napirendre tértek felette.

P. I. Kiskútnyás. Az „újhold“ káros hatásának hiedelme a faültetésre és nyésésre tisztára „babona“; ne tessék tehát a kérdésemre töprengeni.

T. Á. Győr. A „Gazdasági háziipari ministeri megbízott“ úrtól beszerzett értesülésünk szerint facipőket Budapesten a Tölgl cégnél (Váci-körút 49—51.) lehet kapni. A facipők hazája különben Bács-vármegye; Apatinban akár ezerszámra kapható az. E végett ugyanoda Reichl Nándor úrhoz tessék fordulni.

Sz. D. Szentotornya. A „Schacht“-féle carbolineum is teljesen oldható vízben; e végett tessék a Straub U. festékküldet felé fordulni (Budapest, IV., Városház-utca 4. sz.); különben pedig fentebb I. T. dr. címen adott üzenetünket is tessék elolvasni.

N. S. Ács. A zöldoltáshoz való gummiszalagok beszerezhetők a Schottola Ernő cégtől, Budapest, VI., Váci-körút és Andrássy-út sarok.

W. M. Vajdej. A faiskola-kezelő díjazása a vármegyének a faiskolákról hozott szabályrendeletétől függ. Abban tessék tehát megkeresni a kérdéseire vonatkozó feleleteket.

Gy. Gy. Aracs. A G. K. úr részéről küldött üdvözlöt köszönjük és szívesen viszonzozzuk. A szabad forgalomra jogosított kertészeteknek élő növények és ezek részeinek külföldre szállítása a nemzetközi filloxera-egyezmény értelmében annyiban van megengedve, hogy telepeik közelében nem lévén filloxeras szőlő: növényeket kivihetik a külföldre. Azonban vámmentes kivitelről vagy behozatalról itt nincs szó, mert ilyen kedvezményt senkinek sem nyújtanak, azért tehát Ön is hiába folytatódhat.

T. J. Gyenk. I. A „Forellen-birna“ magyar neve: „Pisztráng-körte“. Nagyon jó, október-decemberben érő vajkörte ez, közepes nagyságú gyümölcsökkel, amely inkább nyirkos talajt kedvel. Arra a vidékre valószínűleg jó lesz. 2. A gyümölcsös trágyázására, minthogy Ön elegendő istálló trágyával rendelkezik, az lesz a legjobb; de természetesen jól összeérett állapotában. Ha van komposztja (televény-trágyája, keverék-trágyája), jó lesz azzal megkeverni. Ha esonthejas gyümölcsű fái is vannak, azok alá különösen jó lesz a komposzt, ellenben ezek alá az istálló trágyát csak csinyján kell adni, mert az ilyen (nitrogénben bővelkedő) trágya nagyobb mennyiségűtől mézga-folyást kaphatnak a fák. A trágyát legjobb lesz a korona-csurgó táján kapával húzott körárokba fektetni és földdel betakarni. 3. Ha a nyúlragás kismérvű, a fa azt beforrja és a bajt kiheveri, kivált ha az éles késsel simára faragott sebhelyeket oltótapasszal bekenik. Ha a sérülés igen nagy, bizony azt a fa megsínyli és ha köröskörül hiányoznak a kéreg, akkor a törzs és korona el is pusztul; de ez esetben a fa még alulról új sarjat hozhat (a rágás alatti részből) ésebből új törzs és korona nevelhető. 4. A kért számot a kiadó hivatal küldi meg.

N. B. Eger. Bereczki Máté négykötetes, teljesen hibátlan példányú „Gyümölcsészeti Vázlatok“ c. — ma már csak kéz alatt kapható — könyvét Kákósy János János tanító úr, Vasvár, 40 K.-ért hajlandó átengedni.

T. J. Gyüre. A thanaton-t a nagy dohánytözsdekben lehet vásárolni hatósági, gazdasági- vagy kertészeti-egyesületi igazolvány ellenében. Vizzel 40-szeresen frissen hígítva kell permetezni, akár a levéltetvek, akár a hernyók ellen.

Cs. I. Miskolc. T. J. Illmic. B. A. Nagyalambfalva. Levelet írtunk.

HIRDETÉSEK.

Ingyenes hirdetés nincs!

HIRDETÉSI DIJTÁBLÁZAT:

Nagyobb hirdetések	1 évre	1/2 évre	1/4 évre	Egyszeri közlemény	Apró hirdetések:	fillér
	korona	korona	korona	korona		
Egész oldal	600	400	200	80	Minden egyes szó	4
1/2	300	200	100	40	kövér betűvel	8
1/4	150	100	50	20	3-szori közlés után 20% engedmény.	fél-
1/8	75	50	25	10	Hivataloknak, községeknek, egyesületeknek, szövetkezeteknek	áron

A hirdetési díj előre fizetendő. Hirdetni csakis kertészeti, szőlészeti és mezőgazdasági érdekű tárgyakat lehet.
A hirdetési szövegnek legkésőbb minden hónap 5-éig és 20-áig kell beérkeznie a kiadóhivatalba (VI., Gr. Zichy Jenő-u. 3.) a hirdetési díjjal együtt.

FAISKOLA - CIKKEK

u. m. gyümölcsfák, díszfák, fasorfák, díszbokrok, fenyőfélék, rózsák, évelő virágok, spárgagyökerek, csemeték stb. szállítására, valamint kertek alakítására és fasorok ültetésére terv és költségvetés szerint ajánlkozik.

PECZ ÁRMIN

CS. és KIR. UDV. MŰKERTÉSZ
ÉS FAISKOLA - TULAJDONOS
Budapest, VIII., Kálvária-tér 8.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Aranyérem
Budapest, 1902.
Alapított 1876.

Unzeitig Ferencz
cs. és kir. udvari szállító

különlegességi gyára
teljes növényházak
építésére és
melegvízfűtő-
sek berende-
zésére.

BUDAPEST = **WIEN,**
VIII. Gyöngytyúk-u. 7. XIII/2. Reingasse 32-34.

Terv- és költségvetést díjtalanul készítenek.
Helyszíni megbeszélés nem lesz felszámítva.

Újdonság. Szabadalmazva.

ÜVEGHÁZI és MELEGÁGYI ABLAKKERET

vasból és falécből szerkesztve, tehát elpusztíthatatlan, 1 m. széles, 1.50 m. hosszú, darabja csak 5 korona. A keretek tetszés szerinti más méretekben kaphatók. Árjegyzék ingyen és bérmentve kapható:

TÖRÖK JÓZSEF szabadalm. üvegházi és melegágy-keretgyárban
SZEPES-MINDSZENTEN Szepes-megye.
Vas és fa elpusztíthatatlan.

Megbízható tisztaságú és csíra- **Virágmagvak**
képes gazdasági, konyhakerti és

beszerezhetők a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél

Budapest V., Alkotmány-utca 31.

Kitünö minőségű borok: Siller 48—50, Fehér 50—52, Ezerjó és Kövidinka 54, Rizling 56—58 fillér literenként. 50 literen felüli mennyiségben szállítok utánvétellel. Hordót adok kölesönbe, melyet szintén utánveszek. — Csomagolásért csupán saját kiadásaimat számítom. Megrendeléseket kér:

CSATHÓ GÉZA szőlőnagybirtokos,
Erdőtelek. (Heves megye.)

SÖPJING ENDRE

szőlőoltvány-telepe
SZÉKELYHID.

Ingyen és bérmentve küldi meg bárkinek
árjegyzékét.

Eladásra kerül: Fás és 2-éves zöld-oltvány bor- és csemegefajtákból. Delaware direkttermő. Alanyvesszőkből Ripária portalis sima, (2000 drb) és gyökeres Rupestris monticola. Érmelléki asztali és többféle fajbor.

Műlép

valódi méhviaszból készítve
1 klg. 5 koronáért kapható.

BELICZAY BÉLA

mézeskalács és viaszgyertyaöntő üzletében

BUDAPEST,

VII., Csányi-utca 3. (Saját ház.)

HERNYÓK ELLEN

RÉZKÉNEGEL permetezzük gyümölcsfáinkat. A **RÉZKÉNEG** a legérzékenyebb hajtásokat sem pörköli, de a **hernyók** és **rovarokra** nézve feltétlenül mérgező hatású. A **RÉZKÉNEG** a kénmájoldatból rézgalic hozzáadására áll elő. — 100 liter vízre $\frac{1}{2}$ kiló kénmáj és 10 dekagramm rézgalic rendszerint elég. — Kénmáját különként 64 fillérért utánvétellel szállít:
MAYERFI ZOLTÁN, Kecskemét.

„King“

elismert szaktekintélyek által a **mezőgazdaság és gyümölcskertészet**nél legkitűnőbb meszelő és fertőtlenítő gépnek nyilvánított. A szivattyúk tömör rézből szilárdul vannak előállítva, úgy, hogy javítások alig fordulnak elő. „King“ vezető csöve többlet teljesít, mint 20 ember meszelő ecsettel, percenként 50 méter falat kifogástalanul bemeszel úgy, hogy minden karcolás és hézag ki lesz töltve. Terjedelmes **WAIDL EMIL Budapest,** prospektus

VIII., Népszínház-utca 23.

Magyarország kizárólagos képviselőjétől ingyen bekivánható. — Fenti gép teljesen felszerelve, azonnali használatra szállítatik.

Gyümölcsstermesztőket érdekel!!!

A **hernyók, rovarok** ellen bámulatos gyorsan és egész biztosan védekezhetünk

Amerikai összetételű gyümölcsfapermetező anyaggal.

A fának vagy lombjának nem árt. Hatása meglepő. 100 liter permetező-lé előállításához 1 doboz anyag kell, ára **1 korona**. Próbául 2 doboz is rendelhető, 5 dobozt ellenben bérmentve küldök. Megrendelések:

CSÁSZÁR ANTAL BUDAPEST főpostafiók 38. küldendők.

Gleditschia-szőlővessző

1-éves	1000-re	4 kor.	3-éves	1000-re	10 kor.
2-éves	1000-re	6 „	4-éves	1000-re	22 „

60 cm. hosszú, ősszel szedett tökéletes simavessző 1000-re Kövidinka, Olasz rizling, Oportóból 6 korona, Erdei, Slankamenka, Piros Chasselas, Fehér Chasselas, Vegyes csemegeből 10 korona, Passatuttiból 15 korona, Mirkovácsából 50 korona. 5-éves 1 öl magasan szilvafadelekre oltott Magyar kajszi darabja 1.50 korona, 5-éves Jonáthán almafa és esemete darabja 1 korona.

UNGHVÁRY SÁNDOR szőlőtelepe NAGY-KÓRÓS.

A FARKAS-féle KECSKEMÉTI „HERNYÓIRTÓ“

Biztos hatású a gyümölcsfák, cserjék, ribizli, piszke-bokrok stb. hernyói ellen, — a paizs- és vértetek, az alma- és szőlómoly ellen. Ha május elején midőn a hernyók már kikeltek, ezen szerrel, melyhez csak tiszta víz szükséges, a fákat szőlőpermetezővel megpermetezik. Azon perctől kezdve a hernyók ott több kárt nem okoznak, néhány nap múlva elvesznek éhen. **Ára egy csomagnak** (mely 80 liter vízhez való) **60 fill.** Postán 4 esomagnál kevesebb nem küldetik. Mintán sok felé utánozzák — tessék a valódira figyelemmel lenni! Kapható:

FARKAS IGNÁCZ GYÓGYSZERTÁRÁBAN KECSKEMÉTEN.

ELISMERŐ IRATOK.

Farkas Ignác gyógyszerész úrnak, Kecskemét.

Miután hernyóirtó porával a múlt évben meglepő eredményt értem el — kérek ismét 8 esomagot postautánvétellel. Kiváló tisztelettel

Bánfalu (Moson megye) 1908. március 18.

Weninger Lajos jegyző.

Tekintetes gyógyszerész úr!

Kérek alásan a Farkas-féle Hernyóirtó szeréből 8 adagot, amely 640 liter vízhez való, olyat, minőt tavaly hozattam, mely mindenféle fának jó sikerrel használt. — Szentes (Csongrádm.) III. tized 558. sz. 1901. április 14. Tisztelettel **Bartus István.**

Tekintetes gyógyszerész úr!

Miután Hernyóirtó pora sok fáradságos munkától megkímélt, a múlt évben gyümölcsfáimat teljesen megmentette a hernyóktól. És azt valóban uraságod Hernyóirtó porának köszönhetem. Ennélfogva kérek ismét 5 csomag Farkas-féle Hernyóirtót utánvétellel küldeni. Mindezek után maradok tisztelettel Feketehegy, 1901. április 13.

Bódi Benő gyümölcsfa-kertész.

Tek. Farkas Ignác úrnak Kecskemét!

Kérem legyen szives soraim vételével azonnal küldeni 8 csomag Hernyóirtó port. Igen felkérem, hogy jó legyen; tavaly igen meg voltam elégedve, minek utána nagy sikert aratott. — Hódmezővásárhely, V. Jókai-u. 1. — 1901. április 16.

Kiváló tisztelettel **Mihály Flórián** gazdálkodó.

Tekintetes gyógyszerész úr!

Kérek abból a Hernyóirtó szerből 8 adagot, mert kitünő hatása van, a hernyót nagyon pusztítja. Szalk-Szent-Márton. **Kenesey Lajos** bognár-mester.

Tekintetes Gyógyszerész úr!

Istentől minden jó kívánságomat küldöm s tisztelettel tudatom, hogy a hernyóirtó szerünk, amit a múlt évben hozattunk, elfogyott. Hála Istennek, nagy sikerrel használtuk; sziveskedjék küldeni azonnal 4 csomagot, mert már az egres-bokrok levelesek és ezekenél is kiválóan hasznos. A régi papirosát ide mellékelem, hogy csak ilyet sziveskedjék küldeni. Árát a postán, szokás szerint, utána fizetem. — Polgárdi (Fejér-m.), Batthyányi-utca 388. — 1906. márc. 25.

Maradok tisztelettel

Sebők Imre.

Sertés-por. Sertés-dögvész ellen.

Ha járványos idő esetén a sertések időnként ezen porból kapnak, belső részök megerősödik, amidőn dögvésztől félni nem kell, vagy ha a hizó enni már nem akar, ezen portól ismét teljes jó étvágyat nyer. **Egy adag 24 fillér.**

Arabiai pökkenőcs. A lovak lábpókját, esontkinővéseit elmulasztja.

Egy tégely ára 2 korona.

Baromfi epepor. Hizó szárnyas állatok elhullása ellen a legjobb gyógyszer. Ára 25 darabra 1 kor., 60 darabra 2 korona.

Lőrüh-kenőcs. Rühes lovak gyógyítására biztos szer. Ára egy lóra való adagnak 2 korona.

Rozsféreg elleni por lovak részére. Egy adag 1 kor.

Alföldi erősítő fluid. Lovaknál rándulás, megerősítés, sántulás vagy inmerevedés esetén hatásos bedörzsölő szer. Egy üveg ára 2 korona.

Gyümölcsfák trágyázásához

elismert legjobb a

tőzeg-fekál-trágya.

Kapható:

Magyar tőzeg- és műtrágyaipar

részvénytársaságnál

Budapest, VI., Lehel-utca 25.

Eladunk nagymennyiségű saját termésű **első osztályú gyökeres fásoltványt**, legkitünőbb bor- és csemegeszőlő-fajtákban, továbbá **sima és gyökeres Riparia portalis és Rupestris monticola** alanyvesszőt, valamint **sima és gyökeres direkttermő Piros-Delaware** vesszőt, fajtaazonosságért való teljes felelősség mellett. Részletes árjegyzékkel készségesen szolgálunk.

RENDES ÉS KOMLÓS

am. alanyvesző- és szőlőoltvány-termesztők

Székelyhid (Ermellék.)

Egy millió magas- és félmagastörzsű

GYÜMÖLCSFA.

Alma és körte 60 fillértől feljebb. Dió, szilva, kajszibaraack stb. 1 koronától feljebb. Szép magastörzsű almafa a mi választásunk szerint 100 drb. 50 korona.

200.000 drb. dísz-, sor- és szomorúfa darabonként 60 fillértől feljebb. 200.000 vegyes diszbokor 100 drb.-onként 6 kor.-tól feljebb.

5.000.000 alma- és körtevadcsemetete, 1—2-éves magcsemetete, valamint 3-éves iskolázott 1000 darabonként 10—45 korona.

———— Képes árjegyzék ingyen. ————

Gróf Batthyány Zsigmond

uradalmi intézősége

Csendlak, u. p. Ferenclak. (Vas-m.)

Eladó. Elsőrendű szép 3-éves gyökeres, fajtiszta, saját termésű Portális, Rupestris, Solonis hiányok pótlására. Ezre 45 kor., száza 5 kor. Európai 1-éves gyökeres, ezre 30 kor., 1901-évi Rizling fajtabor, hektoliterje 60 kor., a vevő hordóiban. Címem: Buday Gyula ügyvéd. Debrecen. (1)

Eladó. 1-éves gyökeres fás szőlőoltványok. I. oszt. Ripária portalis alanyon készült Kövidinka, Mustos fehér, Erdélyi Chasselas r. royal és blanc, Fehér kecskecsesű, ezre 160 kor., száza 16 kor. I. oszt. sima Ripária portalis. 10.000 drb, ezre 20 kor. Az összes átvételnél árendemény, teljes felelősség mellett megrendelést kér, az ár egynegyed részét előlegül, a többi utánvétel. Tamás Lajos szőlőtelep-tulajdonos, Erdőhegyen, u. p. Kis-Jenő (Arad m.). (2)

Eladok Simaszőlővesszőt fajtiszta szokványminőségűt a következő fajtákban: Fehér Chasselast, Piros Chasselast, Passatuttit, Olasz Rizlinget, Rajnai Rizlinget, Mézes fehért, Kövidinkát és Nemes kadarkát ezrenként 6 koronáért. Slankamenkát és lugasszőlővesszőt ezrenként 10 koronáért. Csomagolva vasúthoz szállítva, előlegül kérek $\frac{1}{3}$ -rész vételért beküldeni. Rottman Hermin szőlőtelepe Kiskúnhalason. (3)

Szőlőoltványok: Hiányok pótlására 2-éves dús gyökérrel, zöldoltással készítve ezre 100 frt. Telepítésre gyökeres zöldoltvány ezre 80 frt. Telepítésre sima zöldoltvány ezre 40 frt. **Fásoltványok:** Gyönyörű példányok, fajtiszta ezre 100 frt. Szépséghibával, **eredési biztosítással** ezre 45 frt. Mind Riparia portalisra oltva a következő fajtákban: **Fehér borfajta:** Olaszrizling, fehér és piros Szlankamenka, Furmint, Sárfehér, Mézes-fehér, Ezerjó, Erdei, Bakator, Kövidinka, Mirkovácsa, Muskotályok, Hárslevelű, Sauvignon, Bánáti rizling. **Vörös borfajta:** Nagy burgundi, Oportó, Nemes Kadarka, Aramon. **Csemegefajta:** Fehér és piros Chasselas, Passatutti, Tokaji Chasselas, Ezredéves, Muskotályok stb. Sima Rip. port. I. oszt. 10 frt, sima Rip. port. II. oszt. 5 frt, gyökeres Rip. port. I. oszt. 16 frt, gyökeres Rip. port. II. oszt. 10 frt, gyökeres 2-éves gyökerű 18 frt. **Hazai nemes vesszők** sima 10 K, gyökeres 30 K a fenti fajtákból. Oltványaimért teljes felelősséget vállalok s ha a vevő azzal nem volna megelégedve, azokat visszaveszem s pénzét visszaadom. Tavaszai szállításra is elfogadok már most előjegyzést. Előlegül az ár $\frac{1}{4}$ részét kérem beküldeni. **Hegyi bor:** Siller és fehér 50 K, vörös 60 K, Székely I. József Gyöngyös, Szent-Urbán-Templom. (4)

Eladók folyton nagyobbodó faiskolából 3—4-éves erőteljes, egyenes, dús gyökérzetű oltványok. **Alma:** 40.000 drb. Téli aranypármén, Jonathan, Sárga Bellefleur, Nagy casseli renet, Téli fehér kálvil, Batul, Török Balint, Hollandi aranykormos, Sóvári. **Körte:** 15.000 drb. 25 fajta. Oltott besztercei és más szilvafajta 6.000 drb. Cseresnye-, meggy- és diófák. Ára 60 fillértől 1 koronáig. 150.000 drb. 1—2-éves oltványok, szemzések, alma- és körte-vadcsemeték. Árjegyzéket és mintát szívesen küld SzászJános faiskolája, Nagybányán. (Szatmár m.) (5)

Csaba gyöngye a legkorábbi, rendkívüli finom, szép Muskát-ízű szőlőoltvány, **érik** már **július hónap közepén** 10 drb erős két-éves 10 korona, sima európai 8 korona, 100 drb 75 korona. **Willingernél Zombán.** (6)

Spárgagyökér: Korai argenteuili, gyönyörűen fejlett, biztosan csírázó hároméves, száza 200 fillér, ezre 24 korona. Csomagolás önköltségen. Utánvétellel szállítja Irmakert Nagykanizsa. (7)

Mezőtur város faiskola kertjéből eladó: 2000 drb Japán akác, 2000 drb Juhar, 2000 drb Acer platanoides, 100 drb 40 kor. Nagymenyiségű gyümölcsfa és I. oszt. gyökeres, fás- és zöldoltás. Megrendelések Omazta Elek városi kertkezelőnek Mezőtur címzendők. (8)

Eladó: 300 drb. Vadgesztenye, 2000 drb. Acer platanoides 100 á 70 kor. 5000 drb. Akác 100 á 50 kor. Vegyes díszfa 100 á 60 korona. Díszcserje 100 drb. 40 kor. Magas törzsű almafák a legjobb fajtákban 100 drb. 90 kor. Thuják 1—2 mtr. magasak á 80 fillértől 4 koronáig, készlet 500 drb. Pyramis Buxusok 60 cm.-től 80 cm.-ig á 1.60—6 kor., 80—120 cm.-ig 7—12 kor. Készlet 1000 drb. Taxusok 60 cm.-től 100 cm.-ig 1—4 kor., 1 métertől 2 méterig á 6—12 kor. Szegély Buxusok 100 drb 8 kor. Készlet 6000 drb. Magastörzsű rózsfák 60 legszebb, többnyire új fajtákban 1—2 kor. 3-éves spárgatövek 100 drb. 3.50 kor. Mindenféle tavaszi szőnyeg- és virágágyi, továbbá konyhakerti palánták a legolcsóbb árban. Árjegyzék ingyen és bérmentve. **Petermann József mű- és kereskedelmi kertészete, Nagykanizsán.** (9)

Kitünő minőségű borok. Saját termésű jól kezelt boraimat a következő áron adom: Siller 52, Asztali fehér 54, Ezerjó 58, Olasz-rizling 60 fillér litere, **bérmentve** bármely belföldi vasúti állomásra 50 literen felüli mennyiségben. A bor értékét, valamint a hordó értékét utánveszem. **Szokványyszerű szőlődugványok.** Ősszel szedett, jól beérett vesszők: Kadarka, Ol.-rizling, Szlankamenka, Kövidinka, Chasselas-fajták ezre **bérmentve** 7 korona, Piros Szlankamenka 10 korona. 22-fokos törköly-pálinka 1 kor. 50 fill. litere. Részletes árlap ingyen. Csathó Géza szőlőnagybirtokos, Erdőtelek. (Heves m.) (10)

Hús- és szörme-fajnyúlak! Szabadon nevelt, edzett elsőrendű kiállítási példányok ivadéka, Bécsi óriási kék, vadnyul színű Belga óriás, Orosz hermelin, fekete orosz, Ezüst szörme, Blac-Athán drbja 10—25 kor., fiatalabb példányok kor szerint hónaponként 2 kor. **Willigernél Zombán.** (11)

Friss keltető tojások. Elsőrendű kiállítási példányoktól 12 drbonként Sárga Orpington, Óriás Pekingi kacsa, Óriási Emdeni ludak, Bronz és Mexikói Pulykák, Fehér és szürke gyöngytyúktól legolcsóbban. **Willigernél Zombán.** (12)

Eladó I. oszt. sima zöld és II. oszt. gyökeres fásoltvány, **Chasselas** száza 5 frt., gyökeres **Monticola** száza 2 frt., sima **Monticola** és **Riparia** I. oszt. ezre 10 frt., II. oszt. 5 frt. Balogh Péternél, Szentendrén. (13)

Eladó csemege-, valamint borszőlő-vesszők. Tamásy Dániel és Társa, ezelőtt Lévai Simon nyug. v. tanácsnok (radonováci) immunis homoki minta-szőlőtelepéről következő fajtisza, peronoszporától, valamint jégtől mentes 65—70 cm. hosszú őszi szedésű sima vesszők adatnak el: Ezeréves Magyarország Emléke 30 frt; Royal Vine-Yard 12 frt; Kossuth Lajos 15 frt; Musk. Hamburg black, Malaga blanc, 7 frt; Musk. Chass. blanc (Passatutti), Chass. rouge croquant 5 frt; Chass. blanc 3 forint ezrenként. M. Frontignan rouge, Bucherau, Princesse black, Chass. Coulard gros., Musk. Nantes, Musk. Eugen, Musk. raisin de Calabre, Chass. magnifique de Nikita, Chass. rouge royal 1 frt százanként. Borfajták: Veltelini piros, 3.50. Szerémi zöld, Nagyburgundi, Olaszrizling 4 frt ezre. Csomagolásért valamint helyben a szállításért külön díjat nem számítunk fel. Posta, táviró és vasútállomás: **Szabadka** (Bács-megye). (14)

Eladó francia málnatövek óriás gyümölcsökkel 12 fill; folytontermő málnatövek 10 fill. darabja. Alma-vadcesemete I. oszt. 2 kor., II. oszt. 1 kor., körte-vadcesemete I. oszt. 3 kor., II. oszt. 1 kor. 20 fill. száza Babós Miklós szőlőbirtokosnál Egerbegy, up. Aranyos-Gyéres. (15)

Eladó alma-vadcesemete I. oszt. 2 kor., II. oszt. 1 kor. körte-vadcesemete I. oszt. 3 kor., II. oszt. 1 kor. 20 fill. száza. Babós Miklós Egerbegy, u. p. Aranyos-Gyéres. (16)

Saját termelésű fehér boraimat egy hónapi kölesön-hordóval literét 48 filléjével szállítom b. megrendelőimnek. Gyöngyös Szőke S. tanító. (17)

80.000 darab válogatott I. oszt. sima **zöldoltvány** bor- és csemegefajtákban, **fajtisztán**, ezrenként 90—100 koronával eladó Csákován (Temes-megye) Buding Miklósnál. (18)

Eladó. Szemzéssel oltott Besztercei szilvaoltvány, válogatott drbja 40 kr., I. oszt. 35 kr., II. oszt. 25 kr. Gyökérnemes I. oszt. 25 kr., II. oszt. 15 kr. Szelid gesztenye-csemete, kiültetni való I. oszt. 40 kr., II. oszt. 30 kr. Besztercei szilva 1-éves csemete, I. oszt. 1000 drb 15 frt, II. oszt. 10 frt, galagonya- és gyertyán-csemete 1000 drb 8 frt. Kapható Szász Lajosnál Nagybanján. (19)

Gazdasági népiskola B.-Berecske, ajánl: ősszel szedett, szokványminőségű, I. oszt. sima Ripariát 1000 darabonként 20, 10.000 darabonként 180 koronáért; II. oszt. ezre 10 korona, egyéves gyökeres 30 korona, II. oszt. 20 korona ezrenként. Fásoltványok 20 fajból, 100 drb 20 kor., 1000 drb 180 kor., kétéves 20%-al drágább. Hazai szőlővesszők, gyümölcsfák, gazdasági- és diófák nagy választékban. Kivánatra árjegyzék. (20)

Óriási Pekingi kacsa és aranyárga Orpington-tyúk tenyésztő-tojás rendelhető Fedák Istvánnál, Kecerpálvágásán u. p. Tapolyhanusfalva (21)

Csemetevédő nádköpenyek, melegágytakarók, komlószáritók, árnyékolók. Korai fagyok, tavaszi kedvezőtlen időjárás viszontagságai ellen legjobban megvédelmezhetjük magvetéseinket a **Széki Gazdák Szövetsége** (Szék, Szolnokdoboka m.) által teljes sűrű szövésű, csöves nádból készített **melegágytakarók** használata által. Ezek szélessége 1 méter, hosszúsága 10 méter, ára négyzetméterenként galvanizált sodronnyal 20 f., horganyozottal 25 f. Ugyanott nyúlkárok ellen védelmező **csemetevédő nádköpenyek** is kaphatók 120 cm. magasságban, 40 cm. szélességben, darabonként galvanizált sodronnyal 10 f., horganyozottal 12 f. árban. Ezrenként 10% árengedmény. E köpenyek kívánatra más mértékben is készíthetők magasságban deciméterenként 1 fillér, szélességben 2 f. árkülönbözettel. Az árak Széken, vagy a szamosújvári vasúti állomáson értendők. Ugyanott beszerezhetők **komlószáritók, árnyékolók, menyezeti és vasbeton-nádszövetek** is. Megrendeléskor az összeg 25%-a beküldetni kéretik. A háziiparos tagok érdekében számos megrendelést kérünk. (22)

Eladó Coryllus colurna (törökmogyoró) magcsemete 3-éves 1000 drb 30 K, 2-éves 20 K, 1-éves 10 K, míg a készlet tart. Phacelia-mag 1 kg. 2 K. Tarlóvirágmag 1 kg. 4 K. Pinus picea fenyők szép erős példányok drbja 1 K 20 f. árban kapható Br. Harkányi kertészetében Pusztakenygel (Szolnok m). (23)

Asztali bor 44 kor., kitünő félpecsenye 48, 50, 52 kor., pecsenyebor 55, 60 kor. Pécs ezüstérem. Kollár Vilmos pincegazdasága, Cegléd. (24)

Rózsák. Nagy készlet áll rendelkezésre a legjobb thea, theahybrid, szomorú és kuszórózsa fajtákból. Kiválóan szép erős, virágzó példányok. Magastörzsű rózsák darabonként 1 korona. Szomorú rózsák 2 méter magas törzsszel 2—3 kor. Baba rózsák félmagas törzsszel oltva 1 korona. Árjegyzék kívánatra bérmentve. Bezerédi uradalmi kertészet, u. p. Szepetk. (Zala-vm.) (25)

Akác-magcsemeték erős gyökérrzel 80—100 cm. magas 1000 drb. kor. 22.—, 50—80 cm. magas 1000 drb. kor. 16.—, 30—50 cm. magas 1000 drb. kor. 10.— **Spárga gyökerek** öt legjobb korai és késői fajtában. 2-éves 100 drb. kor. 3.—, 1000 drb. kor. 20.—, 1-éves 100 drb. kor. 2.—, 1000 drb. kor. 15.— **Pecz Ármin** kir. udv. műkertész és faiskola-tulajdonos, Budapest, VIII., Kálvária-tér 8. (26)

80.000 darab válogatott I. oszt. sima **zöldoltvány** bor- és csemegefajtákban, **fajtisztán**, ezrenként 90—100 koronával eladó Csákován (Temes-megye) Buding Miklósnál. (27)

Sodronykerítés-fonógépet küldök 60 koronáért, amelyen mindenki azonnal készíthet sodronykerítéseket. Kész sodronykerítések tövisesen befonott szélekkel, tetszés szerinti erősségű tartó sodronyokon olesón szállíttatnak. **Élősövény-magcsemeték:** Akác és Gleditschia 1000 drb csomagolva 5 koronától 11 kor.-ig, kor és erősség szerint. **Akácfa** 2—3 cm. tövastagság, darabja 30 fillér, 3—5 cm. 45 fillér. **Riparia portalis** sima és gyökerez vésző árlap szerint. Resch József Sándor, Bács, Bácska. (28)

Gyönyörű egészséges I. ső rendű sima vesszőket szállítok piszkei hegyi mintaszőlőtelepéről a következő fajtákban: Chass. rouge, Sauvignon, Semillon, Zöldszilváni, Aprófehér, ezrenként 7 koronáért. Ezerjő, Sárfehér, Pirosdinka, Kövidinka, Olaszrizling, Vegyes csemege, Merlot, Carbenet ezrenként 6 koronáért. Muscat Ottonel ezrenként 15 koronáért. Vászón-csomagolásért és hajó- vagy vasúthoz szállításért ezrenként egy koronát számítok. Megrendelések Piszkére vagy Budapest, IV., Semmelweis-utca 12. szám alá Kuruc Károly címére intézendők. (29)

Nyúltenyésztő mintatelep, Csillaghegy, elad belga óriási, ezüstszőrme, kék óriás, normandi húsfajnyulakat. Válaszbélyeget kér. (30)

„Gyümölcskertész“ 1891. évi teljes folyama (18 szám) megvételre kerestetik. Ajánlatok Sul yok Zoltán Lugos Krassó-Szörény-megye intézendők. (31)

Bámulatos olcsó árak mellett szállítok szép gyöngyvirág gyökeret, Orosz viborgi és eperpalántákat 4 fajtában 1000 darab ára 10 K, 100 drb ára 1 K és 20 fill. Csomagolás nem számítatik. Balázs György kertész, Dunaföldvár. (32)

Betöltendő állások és ajánkozások.

Nőtlen szőlőmunkást keresek, egy és félholdas szőlőmbe. Horváth Sámuel Győr-Gyömöre. (33)

Kerestetik egy díszkertész, ki némileg értsen a szőlőkezeléshez. 35 frt havi díjazás, lakás: egy szobából és konyhából áll. Nős gyermektelen kertészek ajánlkozzanak, kik a német nyelvet birják. Belépés azonnal. Bővebbet Manojlovi cs Ilona úrnőnél Opova, Torontál m. (34)

Kerese egy vincellért, aki a szőlőtelepítéshez, zöldség és gyümölcsstermesztéshez ért, valamint a méhészetet szakszerűen érti. Cím: Pádori Mátyás, Kenderes. (35)

Állást keres szőlészet, borászat, kertészet, méhészet, mezőgazdaság körében és irodai munkálatokban jártas, 28-éves, nőtlen egyén. Ajánlatokat „Szakképzett“ jelígre a kiadóhivatal továbbbit. (36)